Johannes de Sancto Geminiano: Liber de exemplis ac similitudinibus rerum. Ed: Sebastian Brant
[Basel]: Johann Froben and Johann Petri de Langendorff, 25 Jan. 1499 Seite 417

nem: ⁊ diuersis panniculis circundata ꝓ-
pter interioꝝ cōseruationē. Sic memoria
unc est bene disposita cū ē rotunda. i. lar-
a ꝑ capacitatē: ⁊ longa ꝑ diuturnitatē: et
iuersis panniculis. i. diuersis āminiculis
ulta ꝑ studiositatē. Sunt enim q̄ttuor ſm
Phm q̄ iuuant hoīem ad bene memoran
ū. Primū est vt illa quoꝝ benevult re
ordari aliq̄ ordine dispōat. scd̄m est vt cir
a ea affectū adhibeat. tertiū est vt ea ad
liquas sil'itudines nō oīno consuetas re-
ucat. quartū est vt illa ꝑ frequentem me-
itationē repetat. Scd̄o rōne purgatio
is. Nā venter vocat aluus: sic dicit Isi-
o. q2 cibū recipit ⁊ purgari ɔsueuit. Sic
ō ⁊ cibū spūalis doctrine suscipit in me-
oria ⁊ se etiā purgare debet: ⁊ ista purga
o peccati ex memoria nascit: q2 dolor con
itionis q̄ aīa purgat dū cōpungitur ex
eccati recordatiōe cōcipit: Apoc. ij. Me-
or esto vnde excider' ⁊ age penitentiam.
Tertio rōne cōceptiōis. Nā venter mu
eris vocat vterus: eo q2 fetu impleatur:
d sicut ex vtero cōcipit fetus carnis: ita
memoria. i. ex specie in memoria seruata
ncipit verbū mentis: quod est q̄si q̄dā
oles ipsius: Ps. cix. Ex vtero ante lu-
ferum genui te. Ca. XLIII

Mens hominis as-

similatur pectori. Primo q̄dem
q2 pect⁹ est duab⁹ cōcauitatib⁹ di-
nctū. Sūt enī due cōcauitates in pecto-
q̄busdā inter se pelliculis separate: ⁊ fu
ecessaria hec diuisio pectoris: vt si flat⁹
vna ꝑte aliq̄ casu impediret: in ꝑte alia
aret ne anhelitu intercluso aīal more-
. Due ḡ cōcauitates pectoris sūt due vi
mētis: scʒ intellect⁹ ⁊ affect⁹ siue volū-
. Et vtraq3 necessaria est mēti ad cōser-
ionē spirit⁹. i. vite spūalis: scʒ intellect⁹
viuificat ꝑ fidē: Ps. cxviij. Intellectū
mihi vt viuā. Et affectus q̄ viuificat ꝑ
ctionē. j. Joh. iij. Qui non diligit ma-
in morte. Scd̄o q2 pect⁹ est mamilla
fundamentū. Nullū aūt aīal habet ma
las in pectore preter hominē ⁊ elephan
: vt dicit Phs in. ij. libro de aīalib⁹.
uasi autē due mamille quib⁹ mens hu-
na ꝓpinat exterius lac sapide doctrine
t sapientia ⁊ eloquentia: ⁊ ambe habēt
damentū in mente. Vel due mamille
que debēt inherere pectori lactantis: id est
menti doctoris est peritia duorū testamen
torum: scilicʒ legis ⁊ euangelij: Cant'. vij.
Duo vbera tua sicut duo hinnuli. Ter-
tio quia pect⁹ est q̄nq3 multis passionibus
subiectū: ⁊ passiones pectoris oēs sūt pe
riculose multū ꝓpter cordis vicinitatē: si-
ue patiatur constrictionē siue amoris con-
sumptionē: siue nimiā humorum repleti-
onem: siue vocis raucedinem: siue aposte-
mationem: siue suffocationem. Pectus er
go quod cor in se continet et deum in cor-
de habet: omni diligentia est seruandū ne
patiatur constrictionem auaricie: neq3 hu
moris consumptionem propter defectū ele
mosyne: neq3 humorum repletionem ꝓpter
congrationem pecunie: nec vocis raucedi
nem per omissionem laudis diuine: neq3
apostemationem per tumorem superbie:
neq3 suffocationem per desperationem ve-
nie. Istis enim modis patitur pectus cor-
poraliter ⁊ similiter spiritualiter. Propter
quod dum pro peccatis mea culpa dicitur
precipue pectus percutitur ratione cordis
quod in ipso continetur. Quarto quia
pectus congrue est figuratū. Est enim pe
ctus latum ⁊ aliquantulum in medio ele-
uatum: et ipsa eleuatio animositatis ⁊ vir-
tutis est signum. Aues vt dicit Philoso-
phus. ij. libro de animalib⁹: habent pectus
acutum ad aerem diuidendum: ⁊ maxime
que sunt ad predandum. Unde acuitas pe
ctoris in auibus est signum generositatis.
Qui ergo habent pectus amplum ad de-
um amandum ⁊ ꝓximum amplectendū:
⁊ acutum ad omne malum quod occurre-
rit repellendū: summe generositatis defe-
runt secum signum. Item mentis cōsti-
tutio moralis debet esse similis constituti-
oni corporis naturalis. Nam corp⁹ huma
num ex quattuor elementis componitur:
ex quattuor humoribus constituit. Quat
tuor elementa sunt: ignis: aer: aqua et ter-
ra. Similiter mens humana debet habe-
re sua elementa: scilicet pro igne pruden-
tie claritatem. pro aere temperantie me-
diocritatem. pro aqua iusticie puritatem.
pro terra fortitudinis stabilitatem. Uel
sicut aliqui dicunt vtitur mens humana
pro igne intellectus subtilitate: pro aere
conscientie puritate. pro aqua ingenij mo
bilitate. pro terra animi stabilitate. Ha-

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-ii-737/0417
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG